

RENAIXEMENT

Adherit a la Unió Catalanista

SURT ELS DIJOUS

VOLEM

La llengua Catalana amb caràcter oficial per totes nostres relacions inclús amb el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la legislació civil i per el règim intern de la Nacionalitat Catalana i per a ser arbitres de nostra administració.

Que siguin Catalans quants a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions e impostos per contribuir als gastos generals de l'Estat en la proporció que correspongui a Catalunya.

Supressió de quintes o lleves i facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit de l'Estat espanyol per medi de voluntaris o diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realitza la Unió Catalanista, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els Catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme Català, qualsevol que siga llur pensar i sentir en matèries **religioses, polítiques o socials**.

DISCIPLINA

QUAN es parla tant de disciplina i d'unitat partidista; quan es parla d'escoles polítiques i d'expulsions, aconsola i plau fonament l'observar aquest organisme potent de la Unió Catalanista, qui a la llum d'un sòlid criteri, té tots els tributs d'una massa constituïda d'una comunitat profunda i capacitada. Disciplina ennoblidora és la nostra, perquè l'autoritat és sorgida naturalment, sense aparatoses votacions i sense que entre ella i nosaltres hi hagi una relació interessada i material.

Més d'una vegada ha sortit en aquestes planes la paraula mestre aplicada a la gran figura del Dr. Martí i Julià: però ara cal modificar la jerarquia i ennoblir la subordinació entre ell i les diferents capes socials, entre l'orgue directiu i els estols concients, perquè els recollits al seu redós sentim tant la plenitud de la formació, que la paraula d'ell ens penetra sense que'n tinguem esment. Ni existeix aquella certa coacció espiritual, aquella persuasió fruit d'un laberíntic procés intel·lectual. La veu enlairada i reflexiva s'apodera com d'esma de nosaltres a vegades sense ésser pronunciada. I fins quan algú per la intensitat de les diverses influències estranyes, no la sent amb plenitud de certesa, no hostilitza sinó que s'absté però col·labora abstenint-se. La passivitat és l'enemic més fort de les organitzacions, molt

més crudel que l'hostilitat declarada, la qual, com algú eminent ha dit, aduc apòia.

Naturalment que això porta una relació íntima, una corrent intensa, de profitoses ensenyances i de conseqüències excel·lents, que precisament ajuden a la personalitat preeminent a fer la selecció. I encara lo més curiós—ben típic de les comunitats disciplinades—consisteix en que cada un, es mou lliurement i amb perfecte desembràs, fins al punt de que el no avesat a l'observació social, es creuria, mancat com està de molts elements visibles—ordres, diaris, manifestos, periòdics, etc.—que no hi ha connexió, ni punts de confluència: Perquè pel bon ciutadà, fan més efecte els laboriosos i cridaners acords d'orientació en totes les qüestions per petites que sien i que moltes vegades disimulen tares, buits i indisciplines. Això és lo més freqüent en les organitzacions polítiques al istil espanyol, que en el fondo amaguen fins interessats i concupiscències a dojo, en més grau del mínim inevitable.

Nosaltres hem arribat al nivell superior de formació, pel fet de sentir-nos vinculats amb l'orgue directiu. Solament així s'estableix una forta preponderància al ideal comú, trasmés en un moment a tots els nuclis del cos social des del més aprop al més llunyà, fins an aquells

que totjust es preparen i constitueixen la llegió dels deixebles, els quals se senten acarornats i suament s'enlairen cada cop que'ls hi arriba una partícula de la doctrina total. Així per efecte dels nostres treballs dispersos i de les nostres particulars funcions impregnem l'ideal permanent o les llurs deduccions que floreixen amb infinita continuïtat, a l'obra a la qual col·laborem i que pel sol fet d'admetre'ns ja accepta, aduc sigui en principi, al organisme social Unió Catalanista. I diem organisme social, perquè la seva matèria viva nacionalista té un sentit plenament integral i una funció tant complexa com la complexitat de la Societat.

Aquell mestre—aquí hi escau admirablement la paraula—que presideix la Unió, ha portat a Catalunya, una veritable concepció moderna i humana. I la concepció és arrencada, és despresada de l'arbre nacionalista, com d'una mare feconda i corpulenta que ho abarca tot, que crea totes les activitats i les amara essencialment d'un regust característic.

Catalunya, Catalunya i Catalunya, va dir un dia. I al dir això va mostrar-nos plàsticament la potencialitat del Patriotisme i va posar-nos davant nostre una immensa ensenya que ja sentíem plenament i com que la sentíem la prevèiem heroica, triomfal i humana. I les batallades—no recordem qui molt encertadament les va qualificar aixís— a nosaltres, els fermament catalanistes, ens varen somoure tot l'esperit, acarornant-lo i enrobustint-lo, perquè eren tot l'ideal. Per altres, pels tebis, tingueren un sò estrany de vaguetat, d'exclusivisme o de pura abstracció. Aquests, malgrat cobegessin sentides ansies de millorament humà, són els regressius, perquè les fres paraules tanquen l'ideal suprem: fora del nacionalisme tot és fals i buit. Catalunya és l'ahir, l'avui i el demà.

Les batallades han anat repetint-se i l'home

que primer les pronuncià n'ha anat extraient tot el significat ideològic, com si fossin una font inestroncable. La Patria és el prodigi, la déu feconda en benaurances, la causa i el fi de l'evolució. Cada discurs, cada article, del nostre orgue directiu, que encarna aquest nacionalisme biològic, és un derivatiu, un guspireig de l'ideal Catalunya. Aixís, per exemple, com una base integral, l'home que té una ànima exemplaríssima, ha predicat l'inseparable connexió de la bondat humana—maravella de l'esperit— amb el patriotisme i de la mateixa manera la seva concepció moderna i mages-tuosa l'ha portat a anomenar accions fortes, a les accions nacionalistes, perquè són les que tenen veritable eficàcia, les fonaments humanes. El nacionalisme és un sentiment, un ideal de cultura, de progrés, de benestar; un ideal humaníssim.

Catalunya, Catalunya i Catalunya, veus—aquí la paraula màgica, la deria formidable, l'ideal corpulent; l'únic ideal.

El volum d'articles del Dr. Martí i Julià que la simpàtica Associació Catalanista de Gràcia, dintre poc donarà al públic, serà el millor homenatge al preclar patrici, si nosaltres els que tant *sentim* la seva personalitat, els joves de xardorós sentiment patriòtic, ens constituïm en intermediaris, i en propagadors de tot el seu contingut expressat a voltes en forma vulgaritzadora, o en una frase o en un sol mot condensador. Perquè'l nostre orgue directiu ha vessat tot un organisme de doctrina, que hem de desentranyar si cal, i espargir i portar-lo a la plena i lluminosa realitat.

Així la disciplina nostra si per un costat significa un engranatge col·lectiu, una escala graduada i geràrgica, per l'altre constituirà una llum més plenament feconda i irradiadora, que enjoiarà intensament i elevarà amb força incontrastable al nostre poble cada dia més català.

ASSOCIACIO NACIONALISTA CATALANA

(Caçador, 4, pral.)

INAUGURAL DE TASQUES

Vetllada dedicada a l'enyorat diari "LA RENAIXENSA"

ORADORS

DR. MARTÍ I JULIÀ, PERE ALDAVERT, FRANQUESA I GOMIS,
GERONI ESTRANY, LLUIS MARSANS, S. SALAT i altres

DISSABTE 10 DE GENER A LES 10 NIT

Esguards

La famosa vila de Saint Remy de la Provença, va a perpetuar el record de l'iniciador de la Renaixença Provençal, En Josep Roumanille, alçant-li un monument en una de les seves places.

*La Renaixença Provençal!... Oh la gran
melangia d'aquestes paraules!*

*Provença! Provença!... Aquest sant mot
ressona en els nostres oïts Catalans com una
cançó llunyana. Com aquella primera cançó
que feu vibrar tot ço que en la nostra Terra
hi ha de somniadora primpcesa adolescent.*

Nosaltres, Catalans, els qui ens sentim emportats per les furies reivindicadores de la nostra personalitat, en les amors del nostre escut de lluita hi portarem sempre la de la Provença. Som sentimentals nosaltres: ens commou el dolor i l'amor es sol qui ens arma per a les grans lliberacions humanes. I per això, no podrem oblidar mai que la primera cançó que amb les seves ales va aixecar el sentiment Català, ens vingué de la Provença, i, que la nostra espiritualitat verament nacional, fou en llengua Provençal ungida.

Es per això que an aquest tribut que va a oferir-se al record d'En Josep Roumanille hi ajuntem la nostra devoció ferventa.

Sentim per a aquests homes que amb la seva voluntat xardorosa fan revivre les patries, la mateixa admiració que els pobles en naixença degueren sentir per als hèroes llegendaris. Ells són els hèroes dels nostres tems i davant d'ells haurien de acotar-se fins a enfonsar-se a terra els qui afollats per deliris dominadors cerquen títols d'heroisme tacant ses mans amb sang dels altres homes.

Per a aquests opressors d'homes i de pobles que no han sapigut incorporar-se a l'avenc lliberador de la humanitat que passa, tots els nostres menyspreus i els nostres anatemes. L'heroisme no està en els qui encadenen la vida i en els qui la ofeguen, sinó en els que li obren pas i la deslliguen. Aquests, aquests, són els veritables hèroes.

MAIG.

ENGLANTINES

ELS REIS

Enguany els tres Reis
han passat per casa
deixant als meus fills
bona recordança.
Han saltat del llit,
peus nusos encara,
per veure els presents
que'ls Reis els portaven.
Quins esclats de goig!
i quina gatzara,
no donant l'abast
per veure-ho i toc ar-ho
La meva muller
i jo'ns els miràvem
satisfets més que ells
de tanta gaubansa.

*
* *

Enguany han passat
com tots els anys passen
els Reis d'Orient,
els Reis de l'infancia.
Arreu, al seu pas,
hi deixen bon rastre;
qui amb ells hi té fè
li prodiguen gracies.
—Oh, fills, els meus fills,
Catalans de raça!
Avui per avui
la fè està amb vosaltres.
Qui sab! si un altre any,
al fè un'altra carta
als Reis d'Orient
fessiu la comanda
que'ns han de portar
'llò que tant ens manca!
.....
és la llibertat
de la nostra Patria.

JOAQUIM DELCLÓS I DOLS.

Vers la normalització

ARREU del món, els moviments socials que reivindiquen llibertat per als homes o per a les col·lectivitats, són moviments d'entusiasme i de seguida persistència. No, d'entusiasme de grans externitats i de continuades manifestacions sorolloses; d'entusiasme reconcentrat i vibrant, que no encega l'esperit i que fa que l'actuació posseeixi una tal fortitut i un tal caràcter de definitivitat, que l'actuar determina a cada instant un nou avençament vers l'objectiu lliberador. Altrement, aquets moviments socials lliberadors, independentment del

fet concret que persegueixen, no's desarticulen pas dels fenòmens socials generals; a l'inrevés, hi actúen amb la mateixa intensitat que per l'objectiu propi i en comptes de despendre-en, de les fenomenologies generals socials, se'n nodreixen, se les empelten i exerceixen gran acció mafitzada per la modalitat bio-social que'ls individualiza.

Aquests caràcters generals són indispensables per a que'ls moviments socials lliberadors puguin ésser considerats normals. Si expressament, i amb tota l'intenció, se'n prescindeix de l'entusiasme i de la persistència, i ademés se deslliga el moviment lliberador particular de les fenomenologies socials generals, llavors l'acció lliberadora particularista esdevé anormal i determina en el nucli social, en el qual actúa, una veritable situació d'anormalitat bio-social.

A Catalunya ont hi actúa un moviment de reivindicació nacional, i's troba encara a les primeres fases de la seva evolució, és a dir, que encara no ha passat del període reconstituint intern, del període renacionalitzador i que tot just emprén accions de deslliurança dirigides contra els poders detentadors, a Catalunya, dic, l'entusiasme és molt poc intens, la persistència tocada de grans parèntesis de fatiga i l'articulació del nostre moviment nacionalista amb les fenomenologies generals socials del tot inexistenta. Per les causes que sien, que en aquest instant no s'han d'esbrinar, ha predominat, en el nostre moviment nacionalista, la tàctica de la baixa política, als nobles procediments que caracteritzen els moviments socials lliberadors; se segueix, més bé, l'actuar florentí que no pas el procediment de la sinceritat; caracteritzant-se, així, el nostre moviment, per una actuació externa predominantment política i per una actuació interna en comptes de renacionalitzadora del tot oposada al nostre ideal nacionalista. Ens veiem guiats, més per els refinats culturalistes, per polítics intrigants, que no pas per preceptors formats a les ciències bio-sociològiques; ens abaixem al nivell dels nostres enemics i pretenem vèncer-los usant de males arts com ells, sense adonar-nos que aduc vencent, la victòria obtinguda no'ns dignifica, ni per la seva amoralitat pot ésser carreu fonamental de la vida nova de la Patria; pensem més en les ventatges polítiques immediates que s'assoliran confonent-nos amb l'enemic, que és corc anti-català dintre de la nostra mateixa terra, que no pas amb paciència benedictina enfortir

l'esperit de cada Català, fins a fer que per sempre més resti inatacable per les accions des-catalanitzadores; organitzem l'alta cultura, la cultura dels cenacles i dels centres de deport de l'intel·lectualitat, cultura que jamai baixarà fins al poble, en comptes d'acudir a la massa social i per l'acció del mestre d'escola llaurar-la deixant-li caure la llevor catalanista que més endavant transformaria el nostre poble determinant-hi esplets definitius de catalanitat.

I no més actuant-se en aquesta tasca tant poc favorable a la reconstitució de la Patria, no'ns adonem dels fenòmens generals socials que al món passen, i dels mateixos que's desenrotllen a la nostra vida social, i per res intervenim a la política general de l'Estat, ni en allò que atenta a la nostra sang, ni a la nostra vida econòmica, deixant que mentres bastim la cúpula de la nostra cultura, cúpula d'un palau que no existeix, les accions anti-socials de l'Estat realitzen, al sí de la nostra vida social, efectes anti-humans i degradadors, que a l'ensem que'ns lleven virilitat i ens desvien sentiments i ens inferioritzen com a homes, esborran, cada cop més, la nostra característica nacional. Així, el sant entusiasme, l'entusiasme tot serenitat i tot dignitat, no pot manifestar-se, perquè totseguit el combaten i desvien, els que segueixen la via política perquè no estimen res més que'l furor egoista dels llurs sentiments desviats; així, la persistència és endebades, perquè cada instant obliga a renunciaments, per actuar respecte de l'Estat amb les falsetats i hipocresies que són necessàries; així, la sobirania del poble regoneguda per el règim constitucional, no pot ésser exercida, perquè s'ha de deixar als governants que impunement disposin de sang i de riquesa, com ho poden fer els autòcrates més inhumans; així, se sacrifica tot un poble damunt de les ares maleïdes, tant sols per a que'l déu, encara prepotent, Estat, consenti a un nombre reduït de privilegiats, que sense temensa donguin esplotar a les filies dels llurs intel·lectualismes refinats i perversos.

Aquest pecat, que's comet, és tant gros i general, que sembla el compliment d'una sentència apocalíptica. És un pecat que arreu del món cometen, quasi sense excepció, els elements conservadors, els elements burgesos, els elements de dreta, mes que aquí a Catalunya el cometen així mateix elements que's diuen d'esquerra i que no compleixen, però, la missió social que per el llur caràcter, de rebels i renovadors, els hi està encomanada.

Des de que s'inicià el nostre renaixement nacionalista, començaren a manifestar-se modalitats catalanistes liberals, com dirigides a la constitució d'organismes que actuessin d'esquerra nacionalista; mes no ha passat sempre de bons intents, car aquestes orientacions nacionalistes liberals no han arribat a exercir una veritable influència a la nostra terra. Han sigut accions més bé de paraules que de fets, car si en les ideologies que han defensat s'hi pot haver notat un sentit evidentment progressiu, en els fets, a l'acció social, ha predominat més una acció de menestralia liberal dissimuladament burgesa, que no pas l'acció moderna que arreu del món actua oposadament a l'acció conservadora. I darrerament, quan s'ha arribat a constituir un organisme ja de veritable importància, ha resultat descaracteritzat, tant en el sentit nacionalista com en el sentit polític general, per la gran barreja d'elements defensors de modalitats contraries i fins amb conceptes ètics de la política els més diversos. Per çò, malgrat el bon intent que mogué a formar-la l'Esquerra Catalana, la manca de radicalismes de tots ordres an els que la fundaren, fou el pecat d'origen que l'ha duta a la greu crisi que ara passa; crisi que des de la constitució de l'Esquerra ha existit en estat latent, ademés de les causes exposades, per manca d'independència a la seva actuació, car més ha sigut un suplement d'acció de la Dreta, que no pas una actuació moderna d'esquerra del tot autòctona, i no més relacionada amb les demés actuacions nacionalistes de Catalunya en tot allò que'n cada una hi tingués afinitat. Es ben de dordre que çò passi aixís, mes és una ensenyança que mostra que la hora de l'Esquerra no era arribada, perquè hi havia manca d'elements directores sincerament radicals en tots els ordres de la política, i per altra banda els estaments obrers veien amb rezel l'afirmació nacionalista, que erradament creien regressiva i no pertanyent, com en absolut pertany, a les ideologies modernes que han de capgirar l'Humanitat.

Cal que l'ensenyança siga aprofitada i que, per tant, se treballi per a la formació d'un nucli nacionalista d'esquerra, amb completa sinceritat, desprenent-se de burgesismes i considerant l'acció nacionalista com deslliuradora de les nacionalitats en el sentit econòmic i social, de la mateixa manera que'l Socialisme és deslliurador de l'individu; que puga dir-se, que'l Nacionalisme és la democratització de les nacions, i que les ideologies nacionalistes i so-

cialistes en comptes d'ésser antitètiques, són una ideologia única, que la una no's realitzarà sense realitzar-se l'altra, i que el burgesisme nacionalista no és altre que una última defensa d'ideologies històriques que abans de desaparèixer intenten una adaptació. Apar, repetesc, que aquestes ideologies mouen, a elements actius del Nacionalisme i del Socialisme, a fonde's en una acció que serà evidentment positiva, car ni uns ni altres, al ajuntar-se, apart de les modalitats individuals, hauràn de mantenir abscondites ni una sola de les ideologies que mouen llurs esperits.

Llavors a Catalunya hi començarà l'acció de la veritable Esquerra Catalana, i a l'ensem serà la veritable acció nacionalista. Ja en moments d'acció viva del Nacionalisme, per la modalitat intensament transformadora de l'ideologia catalanista, se manifestà amb modalitats d'accions tant revolucionaries, que un no capia que les defensessin personalitats del tot pertanyents a l'estament burgès; però el Catalanisme manava els esperits i se'ls enduia a actuar de lliberalíssims, perquè no's pot actuar d'altra manera a l'acció nacionalista; passat, però, l'instant intens d'acció, el burgesisme s'ha imposat, i com cosa natural, el Nacionalisme s'ha afeblit i l'acció nacionalista no passa de pura verbola, de la mateixa fàisó que a l'Esquerra Catalana els radicalismes socials són pures paraules, indicant, en un i altre cas, que no han sigut aquests fets més que fenomenologies pròpies del Nacionalisme i del Socialisme que fonent-se construiràn l'organització social que actuarà ben bé a la moderna al nostre poble, la organització social nacionalista i socialista tot d'una peça, la veritable organització social que situarà a Catalunya entre'ls pobles que arreu del món lluiten per a determinar la vida nova de l'Humanitat.

D. MARTÍ I JULIÀ.

LA CATALUNYA HEROICA

ELS SETI I BLOQUEIG DE BARCELONA-1713-1714

Del 1 al 8 de gener de 1714

Dia 1 de gener

Al començar l'any continuà el bloqueig i seti procurant l'enemic abrigar-se en ses fortificacions, fortificant-s'hi per a passar còmodament l'hivern. La ciutat, per sa part, feu altre tant augmentant ses fortificacions de Montjuic i la plaça, construint barraques per a la tropa i la Coronela al ensems que en la linia de comunicació.

El terç batalló de la Coronela és destinat a la guarda de les portes.

A trenc d'aua sortí del port una esquadra composta de 2 fragates i altres embarcacions armades, portant una expedició comanada pel patrici En Sebastià de Dalmau, coronell del regiment de cavalleria de la Fè, causant grossa inquietut a l'enemic per creure's eix que son intent no era altre que un desembarc al camp de Tarragona.

A les 10 sortiren del port, i amb direcció a Mallorca, 8 embarcacions conduint un regiment d'infanteria, demostració plena de que en la plaça quedava gent suficient per a sa defensa.

Els armadors apresaren, entrant-los al port, dos llauts carregats de vi, grans i altres queviures.

Dia 2 de gener

En el camp enemic es nota un gros moviment de tropes.

L'artilleria dels baluards disparà contra l'enemic essent contestada per la baterià enemiga de Gracia.

Per indisposició del sargent major En Feliu Nicolau de Monjo, fou el·legit per a aquest

càrrec el Comte de Camprodó En Josep de Oliver, qui acceptà, car, malgrat sos anys digué que tenia una sola vida, creia era son deure oferir-la a la Patria.

El Concell de Cent es reuneix i acorda, que el Conceller en Cap usés i es nomenés coronell, governador de la plaça i armes, i del fort de Montjuic, deixant, al ensems, sens efecte l'ordre de captura donada contra el governador de Montjuic per la 24.ª de Guerra en 28 de desembre.

Dia 3 de gener

Arriben al port les embarcacions junt amb l'expedició de tropes que havia sortit el dia 1, quals operacions havien sigut de molt profit per a la ciutat, i que consistiren en desembarcar a Salou, fent requissa de bestiar amb gran sort, car reculliren 2.000 bèns, 46 vaques i altres provisions, embarcant-ho tot malgrat els esforços de l'enemic per a impedir-ho, fent-se a la vela amb altres embarcacions i 40 sacs d'atmetlla i 70 bèns que portava una fragata que de retorn apresaren.

Arriben al port, remolcats per l'armada marítima de la ciutat, tres vaixells amb diferents provisions.

Dia 4 de gener

Continúa el duel d'artilleria entre la plaça i l'enemic,

La 9.ª de Guerra lliura 6.000 lliures a Sever Marc per als gastos de fortificació.

Al ensems acorda nomenar als Concellers i a 6 persones per a que deliberessin la manera i forma com la ciutat podria subvenir a les

despeses de la guerra demanant préstams per a la defensa i conservació dels Reials privilegis, a la ciutat otorgats i concedits.

Dia 5 de gener

Els fusellers en son atac a l'enemic perden tres homes que poden retirar del camp.

Segueix el foc d'artilleria per la part de Gràcia i casa Navarro.

La ciutat publica un pregó, permetent als flequers pastar pa blanc indistintament, al ensems que un altre relatiu a la processó de Sant Raimond de Penyafort.

Dia 6 de gener

El foc entre la plaça i l'enemic continuà amb la diferencia que la bateria del cavaller de Santa Clara disparà repetidament contra la Granota. En la cordillera de Zafont hi té lloc un petit combat sens conseqüències.

El vaixell Sant Francesc de Paula entra al port amb un altre apresat vora Mataró.

Els Concellers assisteixen a la festa de la Mare de Deu dels Reis a l'església del Pi.

La 24.ª de Guerra acorda demanar a la Diputació 3.500 quarteres d'ordi per a la cavalleria.

Dia 7 de gener

La 9.ª de Guerra acorda que atenent a la carestia de llenya amb que's troben els forns, es segrestés tota la fusta dels Triquets, amb qual acord, a l'ensems que's socorría a la ciutat es feia desaparèixer un focu de corrupció i ganderia.

Els coronells Amill i Rau havent hagut esment de que l'enemic cada nit sortia a explorar els encontorns del convent dels Caputxins, manaren sortir a un capità amb qualques fusellers que s'apostaren entre nou i deu de la nit en aquells llocs, sorprenent a l'enemic que posaren en vergonyant fugida.

Dia 8 de gener

El general Villarroel surt a inspeccionar el convent dels Caputxins que, com a punt avançat, volia estés ben aprovisionat per a fer front a l'enemic i no sols inspeccionà dit convent sinó sos encontorns i línies enemigues.

Des de les sis del matí fins a les set de la

nit hi ha foc de guerrilles entre Caputxins i Mas Guinardó.

La 24.ª de Guerra acordà, vist el dictamen favorable del Consistori dels Diputats i Braç Militar, apoiat en antics privilegis i costums practicades, que el Conceller en Cap usés i fos reconegut per Coronell i Governador de la plaça, armes i forts de Montjuic.

Resol també dita Junta que les desavinences entre'ls pallers, cotoners, candelers de sèu i assahonadors amb son capità En Francesc Bastero i el tinent dels pallers En Geroni Anter tinguessin fi, formant els cotoners i assahonadors una companyia i altra els pallers i candelers de sèu, tal com havien demanat els susdits capità i tinent.

La ciutat paga 444 lliures valor de 117 ovelles vingudes per mar per al consum de la mateixa.

Ordinacions per al règim de l'armament marítim

(Copia literal)

Cap. XI

Que todas las presas que faràn cualsevols corsaris a la vista dels baxells de nostra escuadra, trobantse los corsaris sota vent, degan donar la meitat del valor de las presas, a esta Excm. Ciutat y trobantse sobre vent la tercera part y de ditas porcions se donarà també lo vint per cent als capitans y gent de nostres baxells, en lo modo expresat en lo capítol antecedent.

Cap. XII

Que los saqueix se faràn en los desembarchs per costas y parts enemigas modo y forma que està declarat en los capítols 7, 8 y 9.

Cap. XIII

Que tot lo contingut en los precedents capítols, sie inviolablement observat, baix las penas a nosaltres o al comandant en general, y als capitans en (com no sien en lo present Principat de Cathaluña, en lo qual expresament prohibim lo ferse saqueig algun), en consecuencia dels ordres donarem; sien tots encara que de qualsevol valor, per tota la gent de dits baxells, observant entre los capitans y demás gent, la regla de repartirlas del mateix sos respectius baxells ben vistas; habentse de regular segons la qualitat de las faltas se faràn.

(Seguirà).

El R. D. de Mancomunitat

I

AMB la sola publicació d'aquesta migrada concessió ministerial n'hi és hagut abastament per a que aquells qui volen salvar Catalunya mirant Espanya — i qui de tant mirar hi són devingut polífics a la faisó espanyola amb totes llurs xacres i corrupcions — hagin llençat les campanes al vol i entonat himnes de lloança i remerciament a tota la faràndula de Madrid.

Nosaltres, en canvi, som estudiat serenament aquest R. D. a la llum d'aquell intransigent nacionalisme nostrat, i d'aquest estudi ne són eixides unes consideracions que ara'ns plau dir públicament.

Çò primer que som notat és la forma per la que som devinguts possessors d'aital *mercè* (?). Ni com a Catalans, ni com a demòcrates, ni com a homes de la Unió podem nosaltres acceptar aquest procediment caciquista de donar per R. D. çò que se n'és dit el primer pas per a la reconstitució de Catalunya.

Com a nacionalistes catalans volem nosaltres l'excelsament de tots els antics caràcters del poble català; volem la Catalunya, que amb totes ses antigues notes i propietats nacionals, eixirà triomfal del bany renovellador de les idees modernes; volem amb Catalunya, çò que'ls moderns lulians han fet amb la doctrina de nostra Filosofia Nacional, *vetere nobis augendo*. I per això és que nosaltres no podem jamai oblidar que Catalunya és el primer poble del món, que ha estatuides i convocades Corts legalment, que és la primera nació entre totes — aduc que la mateixa Anglaterra, el país clàssic del parlamentarisme — en que'l poble ha fet sentir sa veu i respectar sa voluntat en el Parlament, i això fa que nosaltres, amb tota l'indignació d'homes aimants de nostre passat i de nostra llibertat, protestem de la manera antidemocràtica amb que s'és permès fer plegades çò que abans les Diputacions feien per separat.

Aquest R. D. recorda tota una tradició de baixesa dels governs espanyols qui per medi d'aquestes disposicions modificaren lleis — a voltes essencialment — burlant-se del poble i de la Constitució, i més de quatre vegades amb elles assestava traidores punyalades a les benaimades coses de nostra Terra, tot al cap-

d'avall per a afavorir la parentela i els amics: cosa que'ns fa avergonyir, car ara'ls amics d'aquests corromputs governs espanyols, són gent que no sols es diu catalana, sinó que s'atribueix la genuïna representació del poble català. Contra aquests Reals Decrets — el de Notaríes, el que resolgué la qüestió de l'Art Fabril, etc. — hi hem vist alçar-se'ls homes de la «Lliga» — pot ser aquest perjudicava a qualque fabricant regionalista — çò que no ha privat que arrastrant-se servilment per els Ministeris hagin pidolat i captat aquest R. D., que no dubtem en calificar d'immoralitat.

Per això és que nosaltres que a tot hora som tinguda per norma aquella austeritat, aquella noblesa de procediments que sempre ha predicada la Unió; nosaltres que som sentides de boca del Dr. Martí i Julià frasses com aquesta: «Sigueu bons: car çò que sura per damunt de totes les causes i çò que a l'últim acaba sempre per triomfar és la bondat», no podem pas acceptar a plena consciència aquest R. D. que és estat dictat d'amagat del poble i que és una altra de les immoralitats que ha comeses el Govern de l'Estat que'ns endogala.

BATRO.

Any-Nou

VEUS-AQUI un mot qui enclou en sí tot l'encís poemàtic de lo desconegut.

Des de mon record, ha tingut per a mi cada any un especial encant el misteri de l'Any-Nou.

En ma infantesa l'Any-Nou volia dir quelcom que boirosament entreveia dins ma pensa ignocenta; en ma joventut quelcom que bategava pressentit en mon sí amb aleteig neguitós; i en la plenitud de ma vida l'Any-Nou ha dit en lo més íntim de la meva ànima, entre'l goig conscient del moment viscut, un gran desig i una bella esperança de millorament per a l'avenir.

I avui, el primer Any-Nou trist de ma vida, son atraient misteri de lo inconegut fa vibrar tendrament en mon cor tota la sentimentalitat d'un immens i dolorós record, i em fa sentir amb ell el pès de la vida, i em fa penrsa amb la cursa del temps i em fa sentir egoista...

El temps, qui segueix son camí, sempre a igual pas! Què li són al temps els sotracos del cor dels homes!

Postal

Per ell la vida d'un home, com la vida de tot un poble, s'enclou dins d'un curt espai; i els homes i els pobles s'afanyen per viure lliurement sense mirar la mà del temps que'ls senyala el camí.

En la vida dels pobles, com en la vida dels homes, el misteri de l'Any-Nou també parla en lo més íntim de son cor i de son esperit i els fa vibrar amb l'encís de lo ignot i presentí.

Els pobles, en sa infantesa, com jo, senten l'encant enigmàtic de l'Any-Nou, i, en sa emboirada pensa, entreveuen quelcom de gran per a l'avenir; en sa joventut senten bategar en son sí amb aleiteig neguitós l'impuls de vida i llibertat; i en la plenitud de sa vida l'Any-Nou parla als homes conscients, amb el goig de la llibertat viscuda, d'esperances de millorament per al pervindre.

I quan els pobles senten amb l'encís de l'Any-Nou la fonda tristesa d'un dolorós record, llavors senten el pes de la vida i llavors fan esment en la cursa del temps i se senten egoistes.

Per a Catalunya l'Any-Nou, amb son encís poemàtic de lo esdevenidor, li parla de sos dolorosos records i de ses prenes perdudes...

I desgraciat d'aquell qui no sent la pèrdua dels seus...

MARÍA DOMÉNECH DE CAÑELLAS.

1.er de gener de 1914.

Les veus de l'orga de Tribourg (*)

Al eminent organista Robert Goberna.

Sospir de Sulamita enamorada,
psalm de David, davant de Deu postrat,
Crec en un Deu de l'Univers creat,
tempesta al cim del Sinaí formada.
Arpa de Sión que plora desolada,
Jehová immens de gloria rodejat,
misteri de Jesús Sagramentat,
tropell de multituds en la crehuada.
D'arcàngels i querubs accent suau,
só dels clarins que's va sentí en la nau
de Joan d'Àustria quan vencía al turc.
D'hermosa matinada veus somortes,
la del just quan el cel li obra les portes...
Oh, veus sublimes de l'orga de Tribourg!

RAMÓN E. BASSEGODA.

10 Abril 1910.

(*) A precés de l'autor fem constar que l'original del present sonet ha sigut escrit sense *ajustar-se* a les Normes ortogràfiques de l'Institut d'Estudis Catalans.

ESGUARDANT lo pretèrit, però fets sempre els ulls en l'avenir, en l'auriola que's veslluma per a la Patria, una i sacrosanta, laborem sens defalliments, deixant de banda als inadaptats i als xorcs d'ànima.

Que Catalunya serà... i serà pels seus fills. No visquem entregats a la eterna *feminitat* dels records, que d'aquests no'n viuen els pobles, encara que d'ells ne freguin llurs arrèls.

Siguem dignes dels nostres temps i de lo que'ns guanyem; que aixís també ho serem dels antecessors nostres que per nostres llibertats lluitaren...

JOAN B. TORROELLA.

Girona, 27 - XII - 13

Notes d'art

Exposicions Torné-Esquius, a la galeria Dalmau; J. Boniquet, a l'Angelus Hall, i Santiago Rusiñol, a càl Parés.

A TENTAMENT invitats per el senyor Dalmau, el dia 20 del passat Desembre, visitarem l'exposició que de les seves últimes produccions ha fet En Torné-Esquius. Es molt grata la impressió que'ls seus quadros ens ha causat malgrat que, com gairebé tots els que van a París, han perdut ses produccions aquell aire de la terra que tant ens agradava quan estava entre nosaltres.

Aquells nins tan nostres, s'han tornat ara més parisencs: avui dia an En Tomàs Esquius ja no'l podríem anomenar el Pulbot català; en canvi, els interiors, recorden encara els que exquisidament dibuixà abans de la seva residència a França.

Són notables els jardins de París, que's converteixen, per l'art de la seva paleta, en paisatges d'ensomni, de quietut i de repòs i són la nota més poètica de la seva exposició.

El mateix dia de l'inauguració, En Pujolà i Vallès, amb aquella *causerie* ben seva, donà lectura a uns capítols del seu llibre en preparació «Voluntats d'artistes» referents al senyor Torné-Esquius i que, com tot lo que brolla de la seva ploma, se fa agradable i sugestiu, per la seva fina ironia que fa somriure al lector en un agre-dolç simpàtic.

* *

El senyor Boniquet ha exposat en l'Angelus Hall una nombrosa producció d'acuareles, tant nombrosa, que perjudica el conjunt, puix la monotonía de la nota no deixa apreciar moltes de les obres que d'altra manera sobresortirien notablement ja que dit pintor és un bon colorista i no dibuixa pas malament.

* *

L'última de les exhibicions obertes ha sigut la que per a regal de nosaltres, els barcelonins, ha tingut a bé obsequiar-nos el mestre Rusiñol.

No intentaré pas un judici de les seves darreres produccions; estàn elles tan per sobre de lo que jo pogués dir que no goso parlar-ne. Sols aconsellaré que tothom que aïmi lo bell no deixi de passar per càn Parés, puix fruitirà per uns moments, d'emocions estètiques que no'ns és dat gosar-ne tots els dies a qui, com nosaltres, no tenim prou diners per a emportar-nos totes les teles a casa nostra, que per tenir-hi aquelles joies, bé valdria la pena de fer un esforç, encara que fos robant-les, si no's trobés un procediment *menys condemnable*.

LOTUS.

* * * * *

Musica

LICEU

NIT de gran solemnitat per l'art musical, si-gué la d'entrada d'any, amb motiu de l'estrena en aquest teatre, de l'obra capdal de Ricart Wagner «Parsifal».

L'expectació per a conèixer l'obra era grandiosa, puix si bé en coneixíem una gran part, per les audicions que se'n donaren al Palau de la Musica Catalana amb motiu del Centenari, sabíem que l'interès havia d'ésser més gran portant-la a l'escena, el qual augmentà d'una manera tan considerable, que no decaigué un sol moment fins en escenes que creiem que, per la seva llarga duració, havien de resultar pesades per l'oient.

El públic manifestà compenetrar-se seguidament del desenrotlló de la llegenda, si bé el segón acte, per la seva especial composició, no arribà a ésser comprès clarament — per al qui no estava degudament preparat — fins al començar el preludi del tercer acte, fan admi-

rament descriptiu i en el desenrotlló de les primeres escenes del mateix, aon l'obra entra de plè a l'oient, el qual se troba a la solemne escena final de la consagració, apoderat de l'emoció més punyenta.

De l'interpretació obtinguda bé pot dir-se que fou notable i podem afirmar que si aixís s'ha realitzat, se deu, principalment, a l'energia, talent i coneixement profund de l'obra que ha demostrat posseir novament l'eminent mestre Beidler.

La senyoreta Kaftal, els senyors Viñas, Formichi, Bettoni, Pacini, Giral, les Noies-flors i demés artistes que hi prengueren part, demostraren haver fet un conscient estudi del personatge que'ls hi estava confiat.

De l'orquestra sols s'ha de dir que estigué sempre atenta a la batuta del mestre, essent el seu fadigós treball, mereixedor del més sincer elogi, cosa que no's pot dedicar als chors que resultaren molt confosos, encara que si tenim d'ésser francs, en general, no esperàvem que fessin tant,

La presentació, fóra algún defecte de la maquinaria, fou veritablement esplèndida, essent molt d'agrair l'esforç que representa el realitzat per l'empresa. Els mestres escenògrafs, senyors Vilumara, Junyent, Moragas i Alarma, han competit en presentar un decorat que'ls honora a l'ensem que posa en un lloc forsa envejable, aquesta branca de l'art català, essent lo mateix que'l vestuari, degut al llapiç de l'artista senyor Soler, senzillament admirables.

En resum pot dir-se que tothom, inclós el públic omplint la elegant sala del nostre Gran Teatre, com poques vegades s'ha vist, ha fet tot lo que d'ell depenia, per a que a Barcelona se presentés dignament l'obra més transcendental que s'ha fet de molts anys ensà, i que creiem tardarem veure'n una altra que pugui entelar l'èxit veritable que ha aconseguit el qual será un d'aquells records que no s'obliden fàcilment.—B.

* * * * *

Cap d'any nacionalista

En el Casal Nacionalista Martinenc

En la nit del 31 del finit Desembre, la valenta entitat martinenca ens aixoplugà sots al seu sostre per a celebrar en l'intimitat nacionalista l'entrada de l'any 1914.

A l'entorn de tres faules disposades en forma de U prengueren seient prop d'un centenar de comensals, ont, entre mig d'una brillantíssima representació del sexe femení acompanyada de nombrosos socis del Casal amb son Concèll Directiu en plè, presidit per l'incansable Ramón Duràn, hi vegérem al President de la Unió Catalanista Dr. Martí i Julià; Daniel Cardona, de l'Associació Nacionalista Catalana; Sanz Vaqué, d'«El Poble Català»; Pineda i Verdaguer, Saboia, de la Joventut Catalanista junt amb un gros estol de socis de la mateixa, i altres. RENAIXEMENT hi estigué representat per nostre estimat Director En Francisco X. Casas Briz.

Finalit el *lunch*, que's desgranà entre agradívoles converses, i al volguer En Duràn començar el brindis, caigueren les dotze batallades, butxí de tot un any, i les notes de nostre Himne Nacional foren cantades per tots els concurrents a peu dret i descoberta la festa.

Cantats *Els Segadors*, En Duràn en nom del Casal explica que l'acte no té altra finalitat que afirmar una volta més l'alt esperit de lluita i catalanitat del mateix. Avui amb més braó hem de sentir-nos esperonats en prosseguir la nostra tasca, que ha d'ésser de profit per a la llibertat de Catalunya i per lo tant obra de tots. (Grans aplaudiments).

En Guinart, l'infadigable mestre de Català del Casal, ens llegí una bella poesia original titulada «La nostra cançó», que fou coronada amb una ovació.

En Ramón Solé, de la secció de cultura, glosa el motiu del *lunch*, fent vots per a que en l'any 1914 Catalunya assoleixi la cultura que deu fer-la forta i rica.

En Sanz Vaqué, d'«El Poble Català», com a company d'ideals fa vots perquè l'any 1914 sia pròsper per a la Patria i que en ell la joventut treballi amb fermesa portada de l'entusiasme patriòtic, signe sempre de triomf. (Aplaudiments).

Nostre Director felicita al Casal per l'acte a l'ensems que desitja que la joventut posada al davant de tota activitat, assoleixi en l'any 1914 la llibertat de Catalunya.

En Daniel Cardona fa un parlament hermoíssim que sentim no poder trasplantar íntegrament aquestes planes. En ell recorda als ausents i recomana al Casal que jamai oblidí an els que pateixen, car ells també són fills de Catalunya i tenen dret a l'amor dels Catalans. Les humanes paraules de l'amic Cardona són rebudes amb una grandiosa ovació.

I en mig de grans aplaudiments s'aixeca a parlar l'il·lustre Dr. Martí i Julià.

En aquesta hora en que tot el món fa manifestació de vida i entusiasme per a emprendre noves vies, el Casal l'aprofita per a parlar amb entusiasme de l'acció futura, expressió de l'energia de vida per la consecució de l'ideal, i amb goig—diu—vos felicito per ésser vosaltres un model d'actuació nacionalista. Dedica un elogi a les belles paraules d'En Cardona, car elles demostren que tots sentim la necessitat d'una bondat, car sabem que les accions són plenes de bondat i l'home és fort aprofitant tot lo bó de la naturalesa.

Parla del moment polític actual amb la justesa i serenor que sempre ho fa i acaba recalcant que sols anant cap al poble i estimant-lo com a germà i troç de la nostra ànima assolirem el triomf; actuant aixís indubtablement que l'any 1915 tots serem més bons nacionalistes.

Una llarga ovació coronà el brillant parlament del Dr. Martí i Julià i clogué la festa nostre himne *Els Segadors*.

El Casal Nacionalista Martinenc pot estar orgullós de l'acte.

A la Unió Nacionalista Radical

EN la Unió Nacionalista Radical, dimecres passat va celebrar-s'hi un xampany commemoratiu del primer aniversari de la seva fundació.

Eren una quarentena els assistents, els quals en el transcurs de la festa, demostraren les ganes que hi ha an aquella entitat, de fer quelcom més profitós per a la causa de Catalunya, que no s'ha fet fins ara.

Un bon nombre de socis de la mateixa feren ús de la paraula, al destapar-se les ampolles de xampany; tots ells abogant per a la llibertat de Catalunya, la qual, costi lo que costi, de la manera que sigui, sense reparar en medis, té de conseguir-se.

Aquest fou l'esperit conjunt dels discursos que allí's pronunciaren.

La fè i l'entusiasme que hi regnà són bona prova de que'l catalanisme intransigent té bones arrels i fondes en la Unió Nacionalista Radical, com ja adherida a la Unió Catalanista.

RENAIXEMENT se complau en esmentar actes com el que'ns ocupa, amb el convenciment de que avui per avui, són els més profitosos per a mantenir el caliu en prò de la Causa Catalana.

NOVES

Del nostre extraordinari.—Cada vegada que'ns deseixim una mica, hem de dir lo mateix agraïnt les felicitacions: Són els nostres col·laboradors que mereixen totes les lloances; an ells devem tot el regoneixement, puix escriptors i artistes es basquajaren forsa perquè'ns sortís l'obra casibé com la somiàvem.

Llàstima encara, que per arribar tart, no hi poguessim enquibir els notables treballs dels senyors Jacinte Mustieles, Joan Bta. Torroella i el de la senyora Maria Domenech de Canyellas, alguns dels quals honoren aquest número.

A tots grans mercés.

I al public també, que correspongué, com sempre acaparant l'edició, doblada aquest cop.

* * *

L'acte inaugural de tasques del present curs que l'Associació Nacionalista Catalana celebrarà passat demà dissabte, enclou un record d'admiració i homenatge an aquells homes que des de les planes de *La Renaixensa* bregaren amb gran honradesa i austeritat per la Causa de Catalunya.

Avui que són tants els homes que hem vist doblagar-se d'aquells temps d'estrídencies i de sinceritats patriòtiques, mereix que'ls joves se recordin dels homes que com En Pere Aldavert, En Francesc i Gomis, En Mallafré i altres que han promés la seva col·laboració en aquesta vetllada, han sapigut guardar-se sempre de les corrents malvestadores que tant mal han fet als nostres rengles patriòtics.

Per això creiem que revestirà gran solemnitat i serà de gran trascendencia per als nostres ideals aquesta vetllada aont hi tornarà a sentir-se la veu al·ligonadora d'aquests mestres en Nacionalisme.

L'Associació Nacionalista Catalana prega als seus socis i a tots els catalanistes conscients l'assistència an aquest acte d'homenatge als vells lluitadors de la nostra Causa.

* * *

L'Esbart Dançaire del Casal Nacionalista Martinenc, està activant els assaigs a fi de poguer donar, dintre pocs dies, una audició de ballets populars catalans per inaugural de llurs tasques, el programa de la qual promet ésser de lo més escullit.

* * *

Hem rebut una carta de l'Antoni Lòpez responent a un comentari nostre respecte 'l que motivà que'ns obligà a suspendre el cambi amb els seus periòdics *La Campana de Gràcia* i *Esquella de la Torratxa*.

Després de llurs explicacions, ens conformem pensant que devia passar algún malentés i estem ben contents de les manifestacions falaguères del senyor Lòpez, tant més quan per elles queda resta-

blert el cambi amb els esmentats setmanaris ben estimables.

* * *

Els simpàtics alumnes de l'Escola Mossèn Cinto, també han vestit de festa el seu *Esclat* per mor del començament d'any i dóna goig de veure aquest número extraordinari de la menuda i aixerida revista, ben plena de text apropòsit i millorada tipogràficament.

Que per molts anys, futurs companys!

* * *

No fa gaire que tingué lloc l'inaugural de tasques de la J. N. R. de Barcelona, en una vetllada polífrica que serví per a fer uns magnífics parlaments als senyors Enric Vila, Pi i Sunyer i Rovira i Virgili. No'ns sabem estar d'alabar, sobretot, el magnífic discurs d'En Rovira publicat íntegre darrerament, ben amarat de sana doctrina nacionalista, amb un profund estudi del Proletariat dintre'l nostre moviment, demostrant la necessitat de nacionalitzar l'obra del socialisme.

* * *

Veritablement, deu ésser tan pobre cosa i tan poc acceptable pel catalanisme, aquesta almoïna de la Mancomunitat, que fins la volen adoptar les Diputacions castellanes.

En la bona fè de sempre, encara'ns queda la esperança que la nostra gent en treguin el millor partit possible de patriotisme.

* * *

Es confortador tot això que passa ara a Barcelona. Quan els queixosos continúen dient que ningú creu en rès — en rès catalanista, s'entén — veieu per tot arreu audicions de sardanes i ballets populars ben concorregudes: a l'Esbart Folklore de Catalunya, al Casal Nacionalista Martinenc, a la Unió Nacionalista Radical i en altres llocs, hi sovintegen les festes nostres. Altrament, sense Teatre Català oficial, periòdicament surten obres catalanes als cartells de l'«Apol», al «Triomf», al «Principal» i al «Teatre Espanyol».

Crissis? Deu ésser de pessimisme, doncs.

◆◆ RENAIXEMENT ◆◆

REDACCIÓ: Caçador, 4, 1.er

ADMINISTRACIÓ: Canuda, 45

Preus de sotscripció: 2 ptes. trimestre